

สภาพปัญหาและแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

State Problems and Guidelines for Academic Administration in Small-Sized Schools under the Supervision of Kalasin Primary Educational Service Area Office 2

พิมลพรรณ กุลาสา¹, ณัฏสวรรค์ ธนาพงษ์อนันท์², รังสรรค์ โฉมยา³

Pimolpan Kulasa¹, Napatsawan Thanaphonganan², Rungson Chomeya³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 623 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยสภาพปัจจุบัน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 302 คน โดยการกำหนดขนาดประชากรจากตารางเครซีและมอร์แกน แล้วทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ได้แก่ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูวิชาการ จำนวน 3 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1.1) แบบสอบถามสภาพการบริหารงานสำหรับผู้บริหาร มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .23 - .71 โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 และ 1.2) แบบสอบถามสภาพการบริหารงานสำหรับครูผู้สอน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .27 - .80 โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 1.2) แบบสัมภาษณ์ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 1.3) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University.

² Faculty of Education, Mahasarakham University.

³ Faculty of Education, Mahasarakham University.

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีสภาพการบริหารงานได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 2) ครูผู้สอนมีความเห็นว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก 15 ด้านโดยข้อที่มีสภาพการบริหารงานได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 3) การศึกษาปัญหาการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับ การวางแผนงานวิชาการ เช่น การเสนอแผนการสอน การจัดทำแผนการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่นๆ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เช่น สอนครูยังมีภาระงานอื่นที่มากมากทั้งงานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กเกือบทุกโรงเรียนยังขาดแคลนสื่อและนวัตกรรมไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน 4) แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิสรุปได้ว่าแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และประเด็นที่จะต้องดำเนินการ คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการปฏิบัติงานวิชาการ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับตัวชีวิต และพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามเป้าหมายและทิศทางของการศึกษาชาติ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้รักการอ่าน การอ่านคล่องเขียนได้ ครูผู้สอนจะต้องแก้ปัญหาการเรียนการสอนโดยใช้วิจัย มีการรายงานผลการนิเทศย้อนกลับเพื่อให้ครูผู้สอนได้การพัฒนาและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและสถานศึกษาจะต้องจัดโครงสร้างภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องหรือรองรับการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง ควรร่วมกันในการระดมทรัพยากรในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

คำสำคัญ: สภาพการบริหารงานวิชาการ สภาพปัญหา แนวทางการบริหารงานวิชาการ

Abstract

The present research aimed at studying the conditions, problems, and guidelines for academic administration in small-sized schools under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2. The research population comprised 623 school administrators and teachers of the schools under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2 in academic year 2013. The samples used to study for the present conditions were 302 school administrators and teachers. Krejcie and Morgan's table and the stratified random sampling

technique were used to determine the number of the samples. The interviewed samples obtained by the use of purposive sampling technique consisted of 1 Deputy Director of the educational service area, 2 educational supervisors, 3 school administrators, and 3 academic administration teachers. The instruments used to collect data were composed of 1) 2 sets of the rating scale questionnaires on the conditions of the academic administration in small-sized schools including 1.1) the questionnaire on the conditions of the academic administration for the administrators which had the discrimination value between .23 and .71 and the whole questionnaire's reliability value of 0.95 and 1.2) the questionnaire on the conditions of the academic administration for the teachers with the discrimination value between .27 and .80 and the whole questionnaire's reliability value of 0.97; 2) the structured interview on problems of the academic administration in small-sized schools; and 1.3) the suitability and feasibility evaluation forms. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation.

The results of the research were as follows: 1) The administrators viewed that the overall condition of the academic administration in small-sized schools under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2 was at high level. When each aspect was considered separately, it was found that all aspects were at high level. The aspects which gained the highest mean was the learning and teaching management in schools, while the preparation of regulations and rules regarding schools' academic tasks was the aspect that gained the lowest mean. 2) The teachers viewed that the overall condition of the academic administration in small-sized schools under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2 was at high level. The aspects which gained the highest mean was the learning and teaching management in schools and the aspect with the lowest mean was found to be the educational promotion and support to the person, family, organizations, enterprises, and other institutions managing education. 3) The problems in administering education in small-sized schools found in the interviews with the schools' administrators and teachers were mostly about planning the academic tasks such as proposing the lesson plans, making the plans up to date, developing the learning media, learning and teaching management in educational institutions; teachers also had other responsibilities such as academic tasks, general management, budgeting, and personnel development. In addition, developing and using the educational technology was also another problem found. That is to say, almost all of the small-sized schools were in short supply of media and innovation. 4) For the guidelines for academic administration in small-sized schools under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2 accordingly to the experts, it could be concluded that the guidelines were suitable and feasible at high level. The topics need to be carried out were participation in specifying the visions and goals of the academic performances, arrangement of the learning and teaching activities

accordingly to the indicators, development of the curriculum along with the national education's goals and directions, arrangement of the reading activities in order to promote fluent reading and writing skills. Moreover, teachers should take research to solve learning and teaching problems. Supervision feedback should be reported in order for the teachers to develop and improve their performances. The schools should construct the internal educational structures to comply with the internal quality assurance. The schools, school committee, community, and parents should help provide resources for educational media technology.

Keywords: Academic administrative conditions, problems, academic administration guidelines

บทนำ

งานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญยิ่งของการบริหารการศึกษา เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความรู้ โดยไม่มีเจตนาที่จะโน้มน้าวชักจูงใจให้ต้องเชื่อ สภาพปัจจุบัน งานวิชาการได้เจริญรุดหน้าไปมากอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดสภาพความเหลื่อมล้ำกันมากที่สุดจนเกิดวิกฤตอย่างรุนแรงกับสถานศึกษาในเมืองใหญ่ และเมืองหลวง กระแสโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดความได้เปรียบแก่ประเทศที่พัฒนาแล้วจึงทำให้ประเทศที่กำลังพัฒนาต้องปรับตัว โอกาสที่จะเอาใจใส่ต่อพื้นฐานเดิมก็น้อยลงจึงทำให้เกิดปัญหาวิกฤต เนื่องด้วยความไม่เข้มแข็งของงานวิชาการ สถานศึกษาซึ่งเป็นองค์หลักในการจัดการดำเนินงานด้านวิชาการมีจุดอ่อนจะเป็นสาเหตุให้ประสิทธิภาพของงานวิชาการด้อยลง และส่งผลต่อประสิทธิผลของงานวิชาการให้ตกต่ำลงไปด้วย หรืออาจเรียกว่าการศึกษาด้อยคุณภาพ การศึกษาคคุณภาพต่ำ หรือการศึกษาไม่ได้มาตรฐาน (สันติบุญภิรมย์, 2552: 13-19) การบริหารสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทางสังคม จะต้องมีการติดตามกำกับการดำเนินงานให้เกิดผลตามเป้าหมายตลอดจนการนำความรู้

ที่มีอยู่หรือเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา จากการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา ปัญหาที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไขหลายประการ ได้แก่ ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน/สถานศึกษา พบว่ามีสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ประเมินของสมศ. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (อุทุมพรจามรมาน, 2553: 13)

การพัฒนายกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กเป็นนโยบายสำคัญประเด็นหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชากรวัยเรียนให้ทั่วถึงอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งผู้เรียนเป็นผลผลิตจากกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรา 22 ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ ได้กำหนดไว้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, 2555: 1) โรงเรียน

ขนาดเล็กจำนวนมากและมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากประชากรวัยเรียนมีจำนวนลดลงและความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปเรียนในเมือง ทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้เพียงพอ เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างไม่คุ้มค่า มีข้อจำกัดด้านการใช้ครูและขาดแคลนสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งผลให้คุณภาพทางการศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, 2556: 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของภารกิจในการดำเนินงานให้สนองนโยบายที่สำคัญ ได้กำหนดกิจกรรมการพัฒนาระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผลผลิตจากกระบวนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เป็นตัวป้อนที่สำคัญจะต้องเพียงพอและมีคุณภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะให้ความสำคัญโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน ซึ่งพบว่ายังด้อยโอกาสในหลายด้าน รวมทั้งปัญหาในด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2, 2555: 1)

จากสภาพปัญหาและความเป็นมาดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2556 ในสถานศึกษา จำนวน 97 แห่ง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 95 คน ครูผู้สอน จำนวน 528 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 623 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสภาพปัจจุบัน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 302 คน โดยการกำหนดขนาดประชากรจากตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำแนกเป็น แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 76 คน และครูผู้สอน จำนวน 226 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ได้แก่ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาในเทศก์ จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูวิชาการ จำนวน 3 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพ ปัญหาและแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ฉบับ คือ สำหรับผู้บริหาร และสำหรับครูผู้สอน โดยแบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก มีลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีเนื้อหาทางวิชาการ จำนวน 17 ด้าน

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อสัมภาษณ์ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และแนวทางในการบริหารงานวิชาการ

3. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อใช้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การสร้างและหาคคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม มีขั้นตอนดำเนินการสร้างและหาคคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน และการสร้างเครื่องมือวิจัยและสร้างแบบสอบถามปลายปิดมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้ประเด็นที่ได้จากการศึกษา มาสร้างข้อคำถามปลายปิด ตามกรอบเนื้อหา 17 ด้าน

1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาแล้วแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถาม ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 เพื่อสร้างแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

1.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบสอบถามโดยใช้สูตร IOC (เฟซิญา กิจระการ, 2542:141)

1.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการศึกษาค้นคว้า ผู้บริหารสถานศึกษา 30 คน และครูผู้สอน 30 คน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Power of Discrimination) ทำการปรับปรุงแบบสอบถามหลังทดลองใช้อีกครั้ง ก่อนนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม

ตัวอย่างต่อไป

1.7 ผลการหาค่าคุณภาพแบบสอบถามพบว่า แบบสอบถามสภาพการบริหารงานสำหรับผู้บริหาร มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .23 - .71 โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามสภาพการบริหารงานสำหรับครูผู้สอน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .27 - .80 โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

2. แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 รวบรวมข้อคำถามเพื่อนำมากำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์และศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์จากหนังสือการวิจัยการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ครอบคลุมขอบข่ายแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

2.4 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แล้วจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มีขั้นตอนดำเนินการสร้างและหา

คุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและวิธีการสร้างแบบประเมินจากหนังสือการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

3.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ให้มีประเด็นครอบคลุมประเด็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 และ กำหนดค่าระดับแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 67)

3.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) แล้วนำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ โดย ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับกลับคืน มาจำนวน 302 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของ

แบบสอบถามเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

2. การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 9 คน แล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์หาปัญหาการบริหารงานวิชาการแล้วนำมาร่างเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการพร้อมให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 10 คน มาวิเคราะห์หาความเหมาะสมและความสอดคล้อง

2.2 นำประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อประเมิน แล้วตรวจสอบถามถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สภาพ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีสภาพการบริหารงานได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ครูผู้สอน เห็นว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก 15 ด้าน โดยข้อที่มีสภาพการบริหารงานได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับ การวางแผนงานวิชาการ เช่น การเสนอแผนการสอน โครงการสอน จัดทำแผนการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา สอนครูยังมีภาระงานอื่นที่มาก ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ครูผู้สอนยังยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก ไม่ค่อยมีการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดทำหน่วยการเรียนรู้ให้ตรงกับหลักสูตร สถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา

คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา พบว่าครูผู้สอนขาดความรู้และขั้นตอนในการทำวิจัย ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษามีการจัดนิเทศ แต่ขาดการส่งต่อแก้ไขปัญหาที่พบ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

หลายแห่งไม่มีศูนย์รวมเกี่ยวกับเอกสารประกันคุณภาพทางการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กเกือบทุกโรงเรียนยังขาดแคลนสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านของผู้บริหารและครู

สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก	ผู้บริหาร			ครู		
	สภาพการบริหารงาน		ระดับ	สภาพการบริหารงาน		ระดับ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.19	.61	มาก	4.32	.71	มาก
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.27	.68	มาก	4.54	.51	มากที่สุด
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.45	.54	มาก	4.56	.46	มากที่สุด
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.10	.69	มาก	4.24	.71	มาก
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.12	.75	มาก	4.32	.57	มาก
6. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.05	.63	มาก	4.01	.82	มาก
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.30	.72	มาก	4.13	.84	มาก
8. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.12	1.11	มาก	4.01	.78	มาก
9. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.12	.72	มาก	3.95	1.00	มาก
10. ด้านการแนะแนว	3.79	1.12	มาก	3.92	.96	มาก
11. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	3.75	.90	มาก	3.88	.96	มาก
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.07	.80	มาก	3.76	1.09	มาก
13. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	3.98	.80	มาก	3.77	1.18	มาก
14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.06	.86	มาก	3.68	1.21	มาก

สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก

	ผู้บริหาร			ครู		
	สภาพการบริหารงาน	S.D.	ระดับ	สภาพการบริหารงาน	S.D.	ระดับ
15. ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.68	1.23	มาก	4.22	.96	มาก
16. ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.20	.94	มาก	4.32	.57	มาก
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.07	.96	มาก	4.12	.82	มาก
โดยรวม	3.83	.38	มาก	4.09	.48	มาก

3. แนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ผลการจากการสัมภาษณ์โดยสรุปพบว่า แนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ควรมีดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ ควรจัดทำคู่มือการดำเนินงานวิชาการ ควรให้ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการปฏิบัติงานวิชาการ ควรมีการเพื่อประเมินการปฏิบัติงานวิชาการตามแผนงาน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบการสอนอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับตัวชีวิตและจุดประสงค์การเรียนรู้

3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามเป้าหมายและทิศทางของการศึกษาชาติ ควรมีการบูรณาการเนื้อหาสาระเพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้รวม สถานศึกษาควรมี

การวิทยาการด้านนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มากำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรมีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับตัวชีวิตและความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน จัดบรรยากาศห้องเรียน สิ่งแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนควรมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้รักการอ่าน การอ่านคล่องเขียนได้

5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องแก้ปัญหาการเรียนการสอนโดยใช้วิจัย หรือวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง

6. ด้านการนิเทศการศึกษา ควรจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษาหลายรูปแบบ และความเหมาะสมเป็นกัลยาณมิตร ควรมีการรายงานผลการนิเทศย้อนกลับ

7. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาจะต้องจัดโครงสร้างภายในสถานศึกษาให้

สอดคล้องหรือรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรมีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์ประเมินความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ตามเป้าหมายของการประเมิน

8. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา สถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง ควรร่วมกันในการระดมทรัพยากรในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาให้เพียงพอ

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารงานวิชาการสูงสุด คือ ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการบริหารงานวิชาการมากที่สุด คือ ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ส่วนมากไม่มีรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลกำกับดูแลงานวิชาการด้วยตนเอง และมีหัวหน้างานวิชาการซึ่งเป็นครูที่มีภาระการสอนมากอยู่แล้ว และต้องมีการดำเนินงานวิชาการให้เทียบเท่ากับสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จึงมีสภาพการดำเนินงานมาก ส่วนปัญหาที่พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้มอบหมายภารกิจด้านวิชาการให้กับครูวิชาการเป็นผู้ปฏิบัติ จึงเห็นว่า การบริหารงานวิชาการในชั้นของตนเองยังคงมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จากผลดังกล่าวผู้วิจัย

เห็นว่าการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการนั้นจะต้องศึกษาจากครูผู้ปฏิบัติงานวิชาการด้วย ซึ่งจะทำให้ทราบปัญหาได้ดี เพราะปัญหาในบางเรื่องนั้นเป็นเรื่องเล็กน้อย ปฏิบัติแล้วเสร็จก็ไม่มี การรายงานปัญหาให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ ผลการวิจัยที่พบว่าปัญหาด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ มีระดับปัญหามากที่สุดนั้น สอดคล้องกับ Brophy (2006: 171-A) ซึ่งได้ศึกษาถึงการปฏิบัติงานในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา เมืองฮาร์ทฟอร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาคือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเพราะว่า เนื่องจากครูมีงานในหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากการสอนมีเวลาที่จะเตรียมจัดทำสื่อน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพล ผุ่งใหญ่ (2552: 83-129) ซึ่งได้ศึกษาภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร พบว่าผลการศึกษาระยะงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก ต่อภาระงานบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของวันชัย พงสุพันธ์ (2553: 60-99) ซึ่งได้ศึกษาการศึกษารบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต3 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาของการบริหารงานวิชาการพบว่าครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นปัญหาที่พบเช่นเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉริยา ศรีมคังพลู (2554: 88-115) ซึ่งได้ศึกษา การศึกษารบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านการประเมินรอบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี

เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านการประเมินรอบ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัย ครู เห็นว่า สภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดย รวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการ บริหารงานวิชาการสูงสุด คือ ด้านที่ 3 การจัดการ เรียนการสอนในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ย ปัญหาการบริหารงานวิชาการมากที่สุดคือ ด้าน การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ทั้งนี้สืบ เนื่องมาจาก ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กมี การดำเนินวิชาการที่เป็นระบบ ครบตามขอบข่าย การบริหารงานวิชาการโดยสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้มีการ ประเมินมาตรฐานการปฏิบัติอยู่เป็นระยะโดยเน้น สถานศึกษาขนาดเล็กที่มุ่งหวังให้ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกในรอบที่ 3 จาก สมศ. ครูผู้สอน ได้เข้าใจถึงภาพการปฏิบัติงานเนื่องจากมีภาระ งานอยู่เป็นประจำจึงส่งผลให้มีระดับการบริหาร งานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด และในทางตรง กันข้ามก็พบว่ามีปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ ในระดับมากเช่นเดียวกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สมาพร วงษ์ศรีแก้ว (2551: 59-95) ซึ่งได้พัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ขนาดเล็กโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอ เพียง โรงเรียนบ้านโพหนอง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านโพหนอง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กก่อนการปรับปรุงพัฒนา มี ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

3. จากผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่พบว่ามีปัญหาในการวางแผน งานวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถาน ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การ พัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การนิเทศการ ศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาและใช้ สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมา จากการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาด เล็กยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้บริหารควร ปรับแนวทางการบริหารงานวิชาการให้เหมาะสม ดังที่การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเรียน รู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กเครือข่าย เรียนรวม ข้าวต้มมัด โมเดล: (KTM MODEL) (เนิ่นลาดวิทยา, ม.ป.ป.: 1-5) ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อแก้ปัญหาคุณภาพผู้เรียน ปัญหาครูไม่ครบชั้น นอกจากนี้การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กจะต้องได้รับการ เอาใจใส่ดูแลจากผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถาน ศึกษา ตลอดจนชุมชนทุกภาคส่วน ส่วนปัญหาการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในความ เห็นของครูที่พบว่าอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ ว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานย่อมพบปัญหาของงานที่ปฏิบัติ ประกอบกับการบริหารงานโรงเรียนนอกจาก งานวิชาการแล้วยังมีงาน 4 ฝ่าย ซึ่งครูหนึ่งคนใน บางโรงเรียนอาจปฏิบัติในทุกงาน เนื่องจากเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนบุคลากรไม่มาก ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 6) ที่กล่าวว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากร และยังมี ปัญหาด้านอื่นๆ อีกมาก ทำให้การจัดการศึกษา ของโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ ที่ส่งผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างต่ำ ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Williams (2005: 98-109) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาของงานการจัดการเรียนการสอนในหน้าที่ของครูใหญ่ในรัฐอินเดียน่า ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ครูใหญ่มีเวลาในการประเมินผล การสอนน้อย แต่จะมอบหมายความรับผิดชอบให้กับหัวหน้าหมวดวิชา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าการวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาควรให้ความสำคัญ

สำคัญและพัฒนาเรื่องดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 การบริหารงานวิชาการ ปัจจัยที่สำคัญคืองบประมาณ ดังนั้นสถานศึกษาควรระดมทุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน พัฒนาสื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เข้าถึงมากที่สุด

1.3 ในการนิเทศการเรียนการสอนควรนำเทคนิคการนิเทศเป็นรายบุคคลมาใช้ ผู้บริหารจะต้องให้มีการนิเทศอย่างเป็นระบบและจริงจัง กระตุ้นให้ครูผู้สอนเข้าใจถึงประโยชน์ของการนิเทศ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, สำนักงาน. (2555). แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะ 3 ปี (2555-2557). กาฬสินธุ์: กลุ่มนโยบายและแผนเอกสารหมายเลข 3/2555.

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, สำนักงาน. (2556). แผนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2556-2557. กาฬสินธุ์: กลุ่มนโยบายและแผนเอกสารหมายเลข 2/2556.

ชุมพล ฝูงใหญ่. (2552). การศึกษาภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร. วิทยานิพนธ์ คม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

เนินลาดวิทยา, โรงเรียน. (ม.ป.ป). การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กเครือข่ายเรียนรวม. กาฬสินธุ์: ม.ป.พ. .

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- เผชิญ กิจระการ. (2542). การวิจัยและเทคโนโลยีทฤษฎีการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์.
- วันชัย พงสุพันธ์. (2553). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ คม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สมภาพร วงษ์ศรีแก้ว. (2551). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ คม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กองนโยบายและแผน. (2539). รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก. มปท: มปพ.
- อัจฉริยา ศรีมั่งคั่งพลู. (2554). การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านการประเมินรอบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ คม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- อุทุมพร จามรมาน และคณะ. (2553). การควบคุมการวัดประเมินและการจัดการความรู้ ชุด เครื่องมือการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Brophy, G.M. (2006). "A Study of The Process Used by Academic Affairs Administrators at Participating Institutions of Higher Education to Select Instructional Technology Tools For Faculty Use in Instruction in Undergraduate Classes," *Dissertation Abstracts International*. 24: 171-A.
- Williams, C.O. (2005). "An In – Delphi Investigation of Explicit Task Performed by Selected Indiana Junior High School Principals," *Dissertation Abstracts International*. 5(2): 98-109; May.